

BILTEN

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

EU: Kako omogućiti postizanje oštrijeg klimatskog cilja?

Cena klime?

Uticaj Kovida na cene struje i gasa u EU u drugom kvartalu

Evropska komisija: Ključan prelaz zapadnog Balkana sa uglja na čistu energiju

EnZ: Nova inicijativa za podršku tranziciji u regionima sa ugljem na zapadnom Balkanu

Evropska komisija: Ključan prelaz Zapadnog Balkana sa uglja na čistu energiju	OVDE
EnZ: Nova inicijativa za podršku tranziciji u regionima sa ugljenokopima na zapadnom Balkanu	OVDE
Čelnici EU pomerili za decembar odluku o oštrijem klimatskom cilju.....	OVDE
EU: Kako omogućiti postizanje oštrijeg klimatskog cilja?	OVDE
Uticaj Kovida na cene struje i gasa u EU u drugom kvartalu	OVDE
Poslanici glasali za izuzeće fosilnih goriva iz fonda EU za oporavak	OVDE
IEA: Oporavak potrošnje energije tek 2025.	OVDE
IEA: Solarni sistemi pobjednici energetske tranzicije?	OVDE
ACER pokrenuo svoju novu web stranicu	OVDE
Francuska "uvozi" 70% više emisija od domaće "proizvodnje" CO2	OVDE
Pariz u sukobu sa Briselom oko plana izdvajanja nuklearnog sektora EDF-a	OVDE
Gasenje nuklearke košta Nemačku 12 mlrd USD godišnje	OVDE
Rumunija i SAD učvršćuju nuklearne veze	OVDE
Bugarska: Američka tehnologija za novi nuklearni reaktor u Kozloduju	OVDE
Gasna privreda EnZ već izveštava o emisijama metana	OVDE
Severna Makedonija predala Nacionalni energetske i klimatski plan.....	OVDE
Albanija: Osnovana albanska energetska berza – ALPEX	OVDE
Gasovod TAP de facto završen – Gasprom dobija konkurenciju	OVDE
EUobserver: EU gasna zamka	OVDE
Da li energetska tranzicija pretili nestašici i poskupljenju nafte?	OVDE
Goldman: Biden donosi rast cena nafte	OVDE

Evropska komisija: Ključan prelaz Zapadnog Balkana sa uglja na čistu energiju

Prenosimo prikaz iz odeljka "Investiranje u čistu energiju" iz Saopštenja (od 7. oktobra) Evropske komisije za zapadni Balkan

BRISEL - Postavljanje tehnologije zelene i moderne energetske tehnologije mora biti praćeno boljim investicionim okruženjem, u sklopu sveobuhvatnog regulatornog okvira koji se temelji na konkurentnim pravilima snabdevanja. To će u velikoj meri ublažiti rizike zaključavanja ekonomija zapadnog Balkana u neodrživu i sve skuplju novu proizvodnju električne energije na bazi uglja.

Prelaz s uglja na održivu i čistu energiju biće ključan, s obzirom na smanjenje emisije ugljendioksida i zagađenja vazduha. Inicijativa „Regioni uglja u tranzicionoj platformi na zapadnom Balkanu i u Ukrajini odražava inicijativu unutar EU. Podržavaće tranzitorne strategije nudeći istovremeno čiste alternative uglju i podržavajući posebno dizajnirane projekte za ove regije zavisne od uglja. Za one zemlje koje se uveliko oslanjaju na ugalj ključan bi na kratak i srednji rok mogao biti prelazak na modernu gasnu infrastrukturu s niskim emisijama.

Inicijativa „Regije uglja u tranzicionoj platformi na zapadnom Balkanu i u Ukrajini“ postavlja se, što odražava inicijativu prati inicijativu unutar EU ... podržavajući posebno dizajnirane projekte za ove regione zavisne od uglja. Za te zemlje bi ključno za udaljavanje od uglja u Evropi na kratak i srednji rok mogao biti prelazak na modernu infrastrukturu gasa s niskim emisijama.

U središtu nove gasne infrastrukture moraju biti novi cevovodi, uključujući proširenje Transjadranskog gasovoda ... Svaki novi cevovod na zapadnom Balkanu mora u potpunosti poštovati pravila EU, u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i pokazati njegovu dugoročnu održivost. Sve veću globalnu ulogu utečnjelog prirodnog gasa (LNG) također treba uzeti u obzir kao priliku za diversifikovano snabdevanje regiona gasom putem LNG terminala u Grčkoj i Hrvatskoj. Dugoročno, ta ulaganja u gasnu infrastrukturu pružiće osnovu za sledeći korak u zaštiti životne sredine, jer će omogućiti uvođenje dekarbonizovanog gasa jednom kada bude dostupan i konkurentan.

Zemlje partneri u projektima od opšteg interesa na zapadnom Balkanu moraće da sprovedu tržišne reforme kako bi se ubrzala integracija s gasnim i elektroenergetskim tržištima srednje i istočne Evrope. U okviru inicijative CESEC - povezivanja tržišta gasa i električne energije centralne i jugoistočne Evrope, Komisija će nastaviti da pažljivo prati tržišne reforme u zemljama zapadnog Balkana.

Agenda inovacija za zapadni Balkan dodatno će podstaknuti prenos tehnologije i olakšati pristup istraživačkoj infrastrukturi svetske klase, centrima znanja i on-line platformama, kao i pristup naprednim računarskim simulacijama putem, na primer, Evropsko zajedničko ulaganje za vrhunske superračunare visokih performansi (EuroHPC) podržaće prelaz na čistu i efikasnu proizvodnju i upotrebu energije.

Sa strane zapadnog Balkana, ove investicije trebaju podržati:

- Brzi napredak u merama reforme energetske povezanosti za uspostavljanje regionalnog tržišta energije i dalju integraciju s EU tržištem energije usko sarađujući sa sekretarijatom Ugovora o energetske zajednici.
- Završetak reforme Ugovora o energetske zajednici i usvajanje EU Paketa čiste energije
- Jačanje procesa postavljanja ciljeva Energetske zajednice do 2030. usvajanjem energetske i klimatske ciljeva za 2030. ... uzimajući u obzir relevantne socijalno-ekonomske razlike ugovornih strana.

EnZ: Nova inicijativa za podršku tranziciji u regionima sa ugljenokopima na zapadnom Balkanu

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice **objavio je** u ponedjeljak pokretanje nove platforme za podršku energetske tranziciji regiona s proizvodnjom uglja u zapadnom Balkanu i u Ukrajini.

Podrška će biti u razmeni znanja, edukativnih poseta, tehničke pomoći, pristupa globalnoj akademiji učenja za regione sa ugljenokopima i finansijske podrške za tranzicione projekte.

Kao jedna od institucija uključenih u sprovođenje programa, Sekretarijat će osigurati da planirane aktivnosti u rudnicima uglja na zapadnom Balkanu i u Ukrajini dosledno prate nacionalne planove vezano uz upotrebu uglja i reforme energetske sistema.

Ostale institucije uključene u ovu inicijativu su Svetska banka, Evropska komisija, Evropska banka za obnovu i razvoj, Evropski koledž (Natolin College) i Vlada Poljske.

Čelnici EU pomerili za decembar odluku o oštrijem klimatskom cilju

BRISEL - Čelnici EU dogovorili su se 15. oktobra da će na samitu u decembru odlučiti o strožim klimatskim ciljevima za 2030., ostavljajući više vremena za formulisanje jedinstvenog evropskog odgovora na klimatske promene.

Ambiciozne klimatske ciljeve podupiru velike sile EU, uključujući Francusku i Nemačku, kao i veliki poslovni sektori, ali nailaze na otpor istočnih država članica koje još uvek zavise od energije iz uglja.

Čelnici 27 država koji su se sastali u Briselu rekli su da će se vratiti tom pitanju "s ciljem dogovora o novom cilju smanjenja emisija za 2030. godinu".

EU se obavezala da će biti klimatski neutralna do 2050. godine kada će nadoknaditi ili prikupiti više gasova staklene bašte nego što ih emituje.

Međutim, trenutni privremeni cilj za 2030. - smanjenje emisije CO2 za 40% u odnosu na 1990. godinu - nije dovoljan za postizanje cilja. Evropska komisija stoga je predložila cilj od najmanje 55%, dok je Evropski parlament s 60% otišao još dalje.

Nemačka, koja predsedava rotirajućim rukovođenjem EU, odlučila je da odloži mogući sporazum za samit 10. decembra.

Jedanaest zemalja, uključujući Francusku, Španiju i Holandiju, izrazile su u sredu zajedničkim pismom podršku smanjenju od "najmanje 55%".

Međutim, nekoliko istočnoevropskih zemalja protivi se, uključujući Poljsku.

Čelnici su se složili da odlože dogovor dok zemlje ne dobiju više informacija o efektima cilja na nacionalnom nivou. To bi moglo umiriti Poljsku, koja je rekla da bez ove analize ne može podržati novi klimatski cilj.

"Nismo sigurni, čak ni približno, kolika bi bila cena za pojedine zemlje", rekao je zvaničnik iz jedne od tih zemalja. Ali ako EU izdvoji dovoljno sredstava iz svog sledećeg budžeta kako bi pomogla zemljama s visokim udelom ugljenika da ispune cilj, "tada nećemo smetati konsenzusu" u decembru, dodao je neimenovani zvaničnik.

Na samitu je takođe potvrđeno da će se cilj smanjenja emisija do 2030. godine postići „kolektivno“ na nivou EU, što će omogućiti nekim zemljama da premaše cilj ako ga druge ispune iznad tog nivoa.

To bi moglo umiriti Češku, koja je u četvrtak izjavila da može podržati smanjenje emisije od 55% u celoj EU do 2030. godine, ali da taj cilj ne može postići na nacionalnom nivou.

Bugarski premijer Bojko Borisov je sa svoje strane ukazao na ekonomske troškove rudarskog sektora svoje zemlje: "Naši preliminarni računi sugerišu da je smanjenje od 40% plafon", upozorio je on.

EU: Kako omogućiti postizanje oštrijeg klimatskog cilja

BRISEL - Smanjenje emisija od 55% do 2030. godine zahteva da EU cilja na dostizanje udela obnovljivih izvora energije (OIE) do 2030. u energetsom miks od 38% - 40% i uštede energije od 36% -39% do tog datuma, saopšteno je iz Evropske komisije.

Blok je na putu prema 33% udela OIE u potrošnji energije do 2030. godine, u odnosu na postojeći cilj od 32%, prenosi Reuters. Međutim, zemlje su na putu da za 3 procentna boda propuste cilj EU od 32,5% uštede energije do 2030. godine.

Komisija je saopštila i druge korake koji bi mogli podstaknuti dekarbonizaciju - uključujući strože EU standarde o emisijama iz automobila, dodajući brodarstvo, a možda i drumski transport i zgradarstvo na tržište ugljenika u EU, kao i revizijom oporezivanja fosilnih goriva.

Kaže da će proširenje spektra sektora obaveznih da plaćaju emisije CO2 u EU pomoći prikupljanju sredstava za dodatna ulaganja u energiju od 350 milijardi evra godišnje od 2021. do 2030. u poređenju s prethodnom dekadom.

Komisija će konkretne predloge politike objaviti do sledećeg leta, piše **Reuters**.

Poslanici glasali za izuzeće fosilnih goriva iz fonda EU za oporavak

STRAZBUR - Odbor za zaštitu životne sredine u Evropskom parlamentu izglasao je (65 za, 15 protiv) u ponedeljak (12. oktobra) izuzeće fosilnih goriva iz podrške u okviru EU fonda za oporavak od 750 milijardi evra namenjenog jačanju privreda Unije posle krize s koronavirusom.

Dva vodeća odbora Parlamenta, za ekonomska i budžetska pitanja, glasaće o predloženom fondu za oporavak -a početkom novembra, a konačno glasanje očekuje se tokom plenarne sednice sredinom decembra.

Čelnici EU dogovorili su se u julu o pomenutom fondu za oporavak. Evropski parlament i države članice EU sada su započeli postupak glasanja o podršci fondu i o pravilima vezanim uz potrošnju.

Međutim, ostaje da se vidi hoće li Parlament u celini slediti svoj odbor za životnu sredinu. Takođe je nejasno hoće li države članice EU prihvatiti načelo izuzimanja fosilnih goriva iz finansiranja kada se dogovore o svom zajedničkom stavu u Savetu ministara EU. I Savet i Parlament moraju se usaglasiti oko identičnog teksta pre usvajanja fonda.

Uticaj Kovida na cene struje i gasa u EU u drugom kvartalu

BRISSEL - Potrošnja gasa i električne energije pala je za 10%, odnosno 11% u Evropi u drugom tromesečju u poređenju s istim razdobljem 2019. godine, što je trend koji se pripisuje merama zaključavanja kontinenta od pretnje Kovida 19.

Prema [Pregledu](#) tržišta energije Evropske komisije za drugi kvartal 2020, najveći pad potražnje zabeležen je u državama članicama s najvećim kontrakcijama bruto domaćeg proizvoda (BDP) i obrnuto, a Kipar, Rumunija i Poljska su najviše poduprle su ovaj trend.

Električna energija

Smanjena potražnja uzrokovala je naglo padanje troškova električne energije, dostigavši u Luksemburgu 19,75 euro centi po kWh, u poređenju s

26,67€/kWh u Belgiji, 29,83 €/kWh u Nemačkoj i 19,82 €/kWh u Francuskoj.

Među mrežnim naknadama zabeleženim u većim gradovima, grad Luksemburg imao je drugu najveću naknadu zajedno s Briselom, (oba po 8,7 centa po kWh), nakon Lisabona (9,75 centa po kWh). U tim su gradovima mrežne naknade činile su 40% ukupne cene i bile su merljivo veće od energetske komponente koja se naplaćuje kupcima.

Cene gasa

Mađarska je bila zemlja EU s najnižim procenjenom cenom prirodnog gasa za domaćinstva od 3 evro centa, ispred Letonije i Rumunije s po 3,3 centa po kWh.

Niža potrošnja, zajedno s porastom solarne proizvodnje, podstakla je udeo obnovljive izvore uz miksu električne energije u EU na 43%, što je novi kvartalni rekord, prema najnovijim podacima.

Proizvodnja uglja pala je 34% na godišnjem nivou, proizvodnja nuklearne energije pala je 17%, kao i proizvodnja gasa.

Ovaj pomak s fosilnih goriva rezultirao je da je tzv. ugljenični otisak iz proizvodnje električne energije u EU27 u drugom kvartalu 2020. pao za 25% na godišnjem nivou, što znači da je ovaj sektor na cilju na dvocifreno smanjenje emisije CO₂ u 2020. godini.

Albanija: Osnovana albanska energetska berza – ALPEX

TIRANA - Operatori prenosnog sistema Albanije (OST) i Kosova* (KOSST) potpisali su u ponedjeljak Sporazum o akcionarima i Statut o osnivanju kompanije za razmenu električne energije koja će upravljati kratkoročnim tržištima električne energije u Albaniji i Kosovu*, saopštio je Sekretarijat Energetske zajednice.

Operator berze električne energije, nazvan ALPEX, imaće glavno sedište u Tirani i upravljaće kaplovanjem dan unapred tržišta između Albanije i Kosova* ubrzo nakon njihove operacionalizacije. Očekuje se da će ALPEX u budućnosti proširiti svoje usluge na tržišni segment unutar dana, navodi se u saopštenju objavljenom na sajtu Energetske zajednice.

Sekretarijat Energetske zajednice, kao strana koja je uključena u Upravni odbor projekta za osnivanje berze električne energije, pozdravlja ovaj korak. „Uprkos kašnjenju, srećni smo što vidimo ovo izvanredno dostignuće u reformama tržišta električne energije u Albaniji i Kosovu. Današnji potpis otvara put glatkoj integraciji Albanije i Kosova* u panevropsko kaplovanje tržišta u budućnosti. Ali ovo je samo početak dugog puta. Pozivamo sve zainteresovane strane da zajedno rade na operacionalizaciji ALPEX-a u najkraćem roku kako bi se osiguralo kaplovanje tržišta u prvoj polovini 2021. godine“, rekao je Dirk Buschle, zamenik direktora Sekretarijata Energetske zajednice.

Ubrzo nakon svog osnivanja i konsolidacije, ALPEX će morati da nabavi usluge za upravljanje dan unapred tržištem i kaplovanjem tržišta. To će omogućiti kompaniji da se prijavi za status nominovanog operatora tržišta električne energije, tzv. NEMO, u Albaniji i Kosovu*. U skladu sa Preporukom Regulatornog odbora Energetske zajednice, nacionalna regulatorna tela Albanije i Kosova* usvojila su odluke kojima se uspostavlja okvir za osnivanje NEMO u skladu sa Uredbom EU 2015/1222 (CACM).

Severna Makedonija predala Nacionalni energetske i klimatski plan

SKOPLJE - Severna Makedonija završila je pripremu predloga Nacionalnog energetske i klimatskog plana i prva je članica Energetske zajednice koja je Sekretarijatu predala nacrt dokumenta, saopštio je Sekretarijat.

Albanija i Gruzija su saopštile da su predložili njihovih planova, takođe, predati Sekretarijatu, dok Bosna i Hercegovina, Kosovo*, Crna Gora i Ukrajina još rade na pripremi svojih strategija, i planiraju da ih uskoro dostave Sekretarijatu.

I članice EU i zemlje Zapadnog Balkana po prvi put pripremaju nacionalne energetske i klimatske planove. U EU ti dokumenti sadrže mere i aktivnosti koje su predložile države članice u cilju dostizanja energetske i klimatskih ciljeva. Nacionalni energetske i klimatske planovi zemalja regiona imaće isti sastav, ali ne i iste ciljeve, jer nisu članice EU.

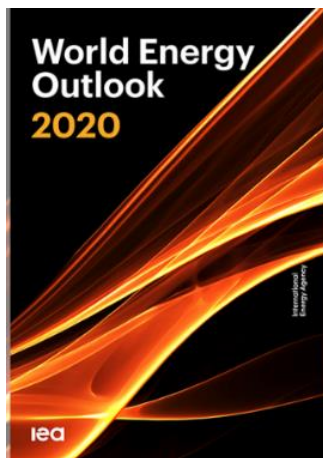
Severna Makedonija će uskoro, kako je navedeno, dobiti preporuke Sekretarijata Energetske zajednice o nacionalnom energetsom i klimatskom planu Severne Makedonije. Priprema ovih planova bila je jedna od tema petog sastanka Tehničke radne grupe za energetiku i klimu u okviru Energetske zajednice.

Predstavnici EU najavili su da će izrada studije o modeliranju energetske i klimatske ciljeva EU za 2030. u zemljama potpisnicama Energetske zajednice početi u novembru, saopštio je Sekretarijat.

Sekretarijat je, takođe, najavio pripremu studije o energetsom siromaštvu, čiji je cilj da proceni broj domaćinstava koja bi mogli da uđu u kategoriju energetske siromašnih u članicama Energetske zajednice. Studija će sadržati i mere za rešavanje ovog problema.

IEA: Oporavak potrošnje energije tek 2025.

PARIZ - Spori privredni oporavak od pandemije koronavirusa preči kašnjenju punog oporavka svetske potražnje za energijom sve do 2025. godine, saopštila je u utorak Međunarodna energetska agencija (IEA).

U svom centralnom scenariju, vakcina i terapija mogu oporaviti globalnu ekonomiju 2021. a potražnju za energijom do 2023., procenjuje IEA u **Svetskom energetsom pregledu za 2020.**

Međutim, prema "scenariju odloženog oporavka", rok normalizovanja potražnje je pomaknut za dve godine, navodi se.

U takvom slučaju, IEA predviđa da "dublji kratkoročni pad nagrizi potencijal rasta ekonomije, velika nezaposlenost troši ljudski kapital, a bankroti i strukturne ekonomske promene znače da i neka fizička imovina postaje neproduktivna."

IEA procenjuje pad globalne potražnje za energijom za 5% u 2020. godini, emisije CO2 povezane s energijom za 7% i ulaganja u energiju za 18%. Potražnja za naftom trebalo bi da padne za 8%, a za ugljem za 7%, dok će obnovljivi izvori zabeležiti blagi rast. Sveukupno, Agencija smatra da je prerano reći je li pandemija delovala kao podsticaj ili nazadovanje vladama i energetske industriji u nastojanju da ovu industriju učine održivijom.

Čelnik IEA Fatih Birol rekao je za Reuters da kreatori politike zaostaju: "Daleko smo od postizanja naših klimatskih ciljeva postojećim politikama širom sveta.

Era globalnog rasta potražnje za naftom završice se u sledećih 10 godina, ali u nedostatku velikog pomaka u vladinim politikama, ne vidim jasan znak vrhunca. Globalni ekonomski oporavak uskoro će vratiti potražnju za naftom na nivoe pre krize", rekao je u intervjuu.

Solarni sistemi pobednici energetske tranzicije?

PARIZ - Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora jedina je nastavila rast ove godine, konstatovala je Međunarodna agencija za energiju (IEA). Zeleni izvori u celini činiće 80% rasta globalne proizvodnje energije, procenila je u utorak IEA.

Prema središnjem scenariju koji odražava već najavljene namere i ciljeve, OIE će do 2025. preteći uglj kao primarni izvor električne energije, procenjuje IEA u godišnjem izveštaju.

Rast fotonapona i vetra

Do 2030. udeo solarnih fotonaponskih sistema (PV) i vetra u globalnoj proizvodnji porašće na gotovo 30 posto, s osam posto u 2019., pri čemu će solarni PV kapaciteti godišnje u proseku rasti 12%. "Smatram da će Sunčeva energija postati nova kraljica na svetskim tržištima električne energije", rekao je izvršni direktor IEA Fatih Birol. "Prema današnjim regulatornim postavkama, na dobrom je putu da iza 2022, iz godine u godinu niže rekorde u upotrebi", dodao je.

IEA navodi da su u većini zemalja solarni PV sada jeftiniji od novih elektrana na uglj ili gas.

Rast emisija

Uprkos povećanju udela energije sunca i vetra, IEA predviđa da će emisije ugljendioksida porasti u 2021. godini, nakon pada za 2,4 gigatona (Gt) u 2020. Nivo iz 2019. godine dostići će 2027. godine, i porasti do u 2030. na 36 Gt, procenjuju u Agenciji. Upozoravaju da u mnogim slučajevima i dalje postoje razlike između dugoročnih ambicija i konkretnih kratkoročnih planova smanjenja emisija.

Integrisanje nove energije vetra i sunca zavisice od ulaganja u sve delove sistema, uključujući distribucione mreže, napominje agencija. Upravo bi elektroenergetske mreže mogle biti slaba karika u tom procesu zbog nedovoljno visokih prihoda potencijalno povezanih s potražnjom, slabijom od očekivane, neplaćanja računa ili narušavanja finansija komunalnih preduzeća u privredama u razvoju, upozorila je IEA.

ACER pokrenuo svoju novu web stranicu

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER) pokrenula je novu web stranicu, sa novim digitalnim identitetom i prerađenim logotipom, kako bi svoj rad učinila savremenijim i dostupnijim akterima na energetskom tržištu i donosiocima odluka širom Evrope.

Nova web stranica nastaviće da se postupno razvija s ciljem poboljšanja navigacije. Paralelno, novi digitalni identitet će se primenjivati postupno na sve ostale platforme i kanale Agencije, objavio je ACER.

Francuska "uvozi" 70% više emisija od domaće "proizvodnje" CO2

PARIZ - Ukupan ugljenični otisak Francuske - uključujući uvozne proizvode - oko je 70% veći od nacionalnih emisija iz proizvodnje energije, zbog čega je nezavisno telo koje je angažovala vlada u Parizu upozorilo da se uvezene emisije moraju smanjiti, prenosi Euractiv.

U 2018. iznosio je 749 miliona tona ekvivalenta CO2 u poređenju s 445 Mt CO2 koji se emituju na nacionalnoj osnovi, navodi se u izveštaju francuskog Visokog klimatskog saveta.

A razlog što ukupan ugljenični otisak zemlje opada od 2005. godine, to je "samo zbog" smanjenja nacionalnih emisija, napominju autori.

Da bi bile u skladu s ciljem ograničenja globalnog zagrevavanja na 1,5 ° C iz Pariskog sporazuma, emisije gasova staklene bašte (GHG) u Francuskoj morale bi se smanjiti za 65% do 2050. u odnosu na 2005. godinu, kaže se u izveštaju. Izazov je velik, budući da uvezene emisije neprestano rastu od 1995. godine, za razliku od izvezenih emisija, koje su relativno stabilne.

Pariz u sukobu sa Briselom oko plana izdvajanja nuklearnog sektora EDF-a

PARIZ - Francuski planovi za izdvajanje nuklearnog sektora EDF-a od ostatka energetske diva pokrenuli su razlike između Pariza i Brisela oko toga kako bi on trebalo da bude strukturiran, saznaje Euractiv iz izvora bliskog raspravama.

Regulatori Evropske komisije preispituju planove, kodnog naziva "Projekat Herkules", prema kojima Pariz želi da EDF-ov nuklearni ogranak bude "izolovan", ali bez direktnog razdvajanja-

Razlike su jasne u dokumentu od maja ove godine u koji je **Reuters** ima uvid.

Iako privatni suvlasnici EDF-a žele da izdvoje nuklearni entitet od ostalih delova poslovanja, francuski predsednik Emanuel Makron i francuski moćni sindikati rekli su da žele da EDF ostane jedna grupa.

Pariz se protivi predlozima Komisije za strogo razdvajanje jedinica koje proizlaze iz restrukturiranja EDF-a, pokazuje dokument.

Komisija veruje da je razdvajanje potrebno kako bi se smanjili rizici državne podrške ili nelojalne konkurencije, dok francuski zvaničnici kažu da ako je prestrogo ugrožava cilj da EDF deluje kao jedna celina, pokazuje dokument.

Gašenje nuklearki košta Nemačku 12 mlrd USD godišnje

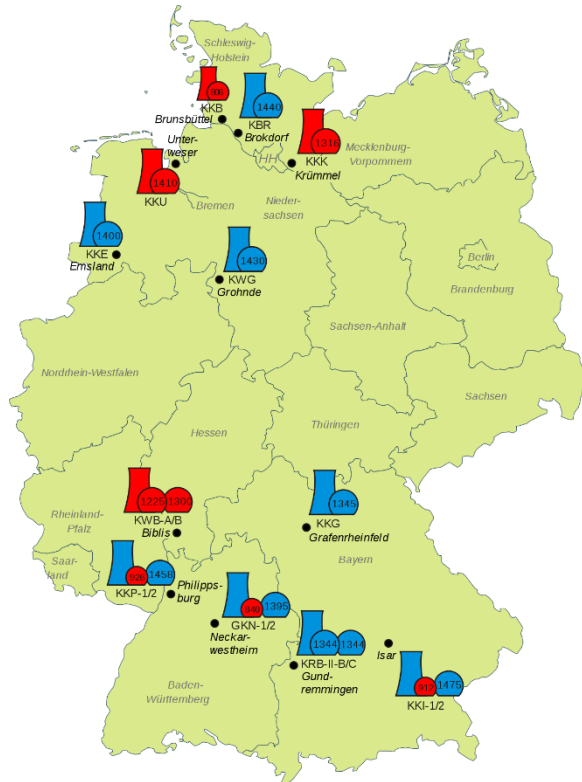
BERLIN - Ove godine Nemačka je zatvorila jednu od malobrojnih preostalih nuklearnih elektrana u zemlji. Dozvola za rad nuklearne elektrane sa dva reaktora u Filipzburgu istekla je 2020. godine, nakon što je 35 godina snabdevala električnom energijom građane jugozapadne Nemačke.

Ovo postrojenje je 11. po redu koje je u Nemačkoj ugašeno u poslednjih 10 godina. Preostalih šest prestaće sa radom do 2022. godine.

Još od černobiljske katastrofe sredinom osamdesetih godina prošlog veka, u Nemačkoj se razvijala antinuklearna politika koja je nakon nuklearne nesreće u Fukušimi 2011. godine dobila novi zamah.

Međutim, istraživanje koje je prošlog meseca objavila neprofitna organizacija "Nacionalni kabinet za ekonomska istraživanja" sugeriše da je nemačko odustajanje od nuklearne energije bilo skupa i smrtonosna odluka.

Istraživači sa univerziteta Berkli, Santa Barbara i Karnegi Melon otkrili su da je nuklearna energija zamenjena uglavnom onom koja dolazi iz elektrana na uglj. To je dovelo do oslobađanja dodatnih 36 miliona tona ugljen-dioksida godišnje, odnosno do povećanja emisije gasova za pet odsto.

Sveukupno gledajući, istraživači su izračunali da su povećane emisije uglja, te posledične smrti uzrokovane zagađenjem vazduha, dovele do socijalnog troška od 12 milijardi dolara godišnje.

Stoga bi prema ovoj studiji nuklearne elektrane zapravo dovele do smanjenja troškova koje se broji u milijardama dolara čak i kad se uzmu u obzir i rizici i štete od potencijalnih nesreća.

Džonatan Kob, portparol Svetske nuklearne asocijacije, tvrdi da je jedini način da se zatvore nuklearne elektrane, a da ne dođe do povećanja emisija ugljenika, taj da se istovremeno zatvore i postrojenja za uglj i druga fosilna goriva.

U UN smatraju da nuklearna energija mora biti deo energetske politike kako bi se ostvario cilj da globalna temperatura ne poraste više od dva stepena Celzijusova.

Prošle godine Međunarodna agencija za energiju poručila je da ako se nuklearna energija ne zadrži u postojećim kapacitetima, postizanje klimatskih ciljeva će biti drastično teže i skuplje.

Rumunija i SAD učvršćuju nuklearne veze

BUKUREŠT – Rumunija i SAD potpisali su ugovor o saradnji na projektima nuklearne energije, a posebno onih koji se odnose na NE Černavoda.

Prva faza tih projekata ponajviše je usmerena upravo na proširenje te, za sada jedine rumunske nuklearne elektrane, ali i na rekonstrukciju njenog postojećeg bloka 1.

Ugovorom je predviđena razmena tehničkih, regulatornih i sigurnosnih znanja i iskustava čime će se, pored ostalog, doprineti diversifikaciji energetske izvora u Rumuniji.

U skladu s rumunskom Energetskom strategijom i Integriranim nacionalnim energetskeim i klimatskim planom, nuklearna energija imaće ključnu ulogu u postizanju dugoročnih energetske strateških, ali i ciljeva dekarbonizacije, saopšteno je iz tamošnje državne kompanije Nuclearelectrica.

Bugarska: Američka tehnologija za novi nuklearni reaktor u Kozloduju

SOFIJA - Bugarska vlada dala je zeleno svetlo državnoj energetskej kompaniji Bugarski energetski holding (BEH) za pregovore s američkim firmama o gradnji novog nuklearnog reaktora snage 2.000 MW u Kozloduju, rekla je ministarka energetike Temenžuka Petkova.

„Vlada je dala mandat BEH-u da započne pregovore s američkim firmama koje razvijaju nuklearnu tehnologiju kako bi proučio opcije za izgradnju novog reaktora“, rekla je Petkova u sredu, 14. oktobra.

Premijer Bojko Borisov najavio je dan ranije da bi novi reaktor trebalo da se temelji na američkoj tehnologiji.

Bugarska želi izgraditi novi reaktor kako bi poboljšala energetske sigurnost i prešla na manje zagađujuće metode proizvodnje električne energije, u skladu s ciljevima EU o klimatskoj neutralnosti do 2050. godine, dodala je Petkova.

Nije imenovala firme koje će sudelovati u pregovorima, ali je rekla da će rezultati biti objavljeni krajem januara.

Elektrana u Kozloduju ima dva nuklearna reaktora sovjetske proizvodnje od 1.000 megavata, a vlada traži i investitore za planirani, 10 milijardi evra vredan projekat nuklearke u Belenu, za koji se očekuje da će uključivati dva ruska nuklearna reaktora od 1.000 megavata.

Oba projekta su potrebna jer će Bugarska posle 2030. godine morati da krene sa gašenjem termoelektrana na uglj, naglasila je ministarka.

EUobserver: EU gasna zamka

BRISEL - Uz podršku evropskih institucija, fosilna industrija ulaže u proširenje infrastrukture prirodnog gasa na celom kontinentu. Novi terminali za utečnjeni prirodni gas (LNG) planiraju se duž evropske obale od Talina do Atine, a gasovodi će biti postavljeni od Baltika do Egeja, piše **EUobserver**.

Ta ulaganja u novu infrastrukturu prirodnog gasa u celoj Evropi iznose najmanje 104 milijarde evra, izračunao je Investigate. Predloženi projekti rezultiraće 55 odsto većim kapacitetom LNG-a, 22 odsto većom snagom elektrana na gas i dodatnih 12.842 km gasovoda po celom kontinentu.

Prema analizi Global Energy Monitora, EU već ima dvostruko veće uvozne gasne kapacitete od potrebnog. Podaci Eurostata pokazuju da je evropska potrošnja gasa opala za 11 odsto između 2010. i 2018. Tako će se nastaviti i u budućnosti: nedavni izveštaj Evropske komisije navodi da će se obim evropskog uvoza gasa između 2015. i 2030. smanjiti za 13 % do 19%.

Prošle je godine Komisija predvidela da će se između 2015. i 2050. potrošnja smanjiti za 75 do 85 odsto, konstatuje **EUobserver**.

Gasna privreda EnZ već izveštava o emisijama metana

BRISEL/BEČ - Evropska komisija objavila je 14. oktobra EU Strategiju za uspostavljanje usklađenog okvira za smanjenje emisija metana u gasnoj privredi, od proizvodnje, do transporta i distribucije, kao i u sektoru uglja i napuštenim lokacijama.

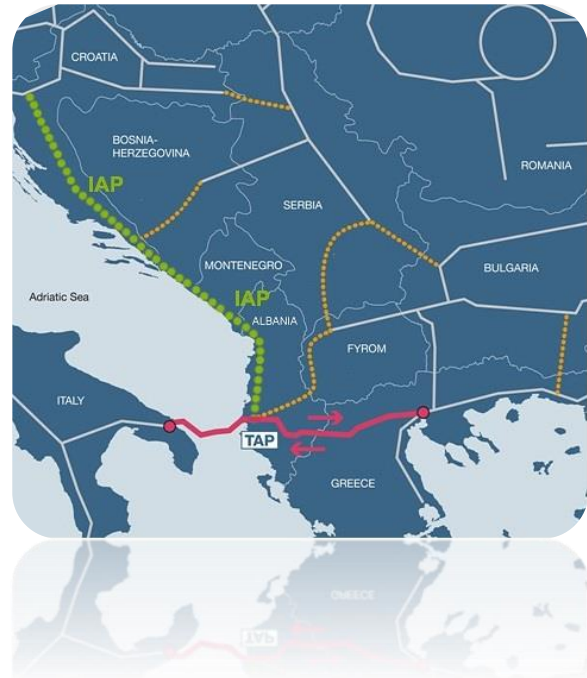
Strategija predviđa uspostavljanje međunarodnog mehanizma za emisiju metana za prikupljanje, proveru i objavljivanje podataka o globalnim emisijama metana na temelju okvira izveštavanja Naftnog i gasnog metanskoga partnerstva (OGMP) UN.

Na inicijativu Sekretarijata Energetske zajednice, gasna industrija ugovornih strana EnZ već primenjuje osnovno izveštavanje. Od novembra 2019., Sekretarijat prikuplja podatke o emisijama metana, u saradnji s organizacijama EU za gasnu industriju GIE i Marcogaz.

Gasovod TAP de facto završen – Gasprom dobija konkurenciju

RIM - Ruski Gasprom ima novog konkurenta u EU, piše Bloomberg prenoseći saopštenje operatora Transjadranskog gasovoda (TAP) da je projekat, započet pre 4,5 godina, „u osnovi završen“.

Firma-operator gasovoda saopštila je takođe da je TAP napunjen prirodnim gasom od spoja s TANAP-om na grčko-turskoj granici do prihvatnog terminala u južnoj Italiji.

TAP će transportovati godišnje devet milijardi kubika azerbejdžanskog gasa na tržište Evrope kroz Tursku, preko Grčke i Albanije, ispod Jadrana do Italije. Od toga 8 milijardi odlazi u Italiju, milijarda u Grčku i Bugarsku.

Analitičar **Bloomberga** Elčin Mamadov smatra da će konkurencija azerbejdžanskog gasa pomoći regionu Južne Evrope da dobije povoljnije cene gasa od Gasproma.

Agencija podseća da trenutno Rusija zahvata trećinu svih isporuka gasa na evropsko tržište i dodaje da sledi pokretanje niza drugih projekata preko kojih Evropa želi da smanji svoju energetska zavisnost od Rusije.

Među njima su i gasovod Baltic Pipe, koji će nakon 2022. godine povezati norveška polja gasa u Sjevernom moru s Poljskom preko Danske, kao i novi terminali za LNG koji se grade na evropskoj obali.

Da li energetska tranzicija prethodi nestašici i poskupljenju nafte?

LONDON - Tranzicija ka obnovljivim izvorima energije izazvaće egzistencijalnu krizu u snabdevanju naftom, ocenio je potpredsednik Rosnjefta u osvrtu na nedavne najave BP-a i Shella o jačanju ulaganja u zelenu energiju. Taj bi pomak, rekao je Didier Casimiro, doveo do mnogo manje ponude nafte, dok potražnja i dalje raste. A ova egzistencijalna kriza može doneti korist firmama poput Rosnjefta povećavanjem cena, piše u utorak [OilPrice.com](https://www.oilprice.com).

Istorijski posmatrano, cene nafte po pravilu su padale usled prevelike ponude, ali je ovaj put potražnja srezana pandemijom, što je jedan od faktora koji je podstakao Big Oil na tako brzo okretanje obnovljivim izvorima energije.

“Mislim da će neko morati da uskoči da bi popunio prazninu (u ponudi) ,neko će morati da preuzme tu odgovornost ”, rekao je ovih dana Casimiro za Financial Times.

„To je egzistencijalna pretnja za ponudu. imaćemo krizu [ponude], kolebanje cena i da veće cene ”, dodao je.

Dok se avio saobraćaj ne oporavi, potražnja za naftom ne može se vratiti na nivoe pre pandemije, navodi Oilprice.com, konstatujući da u postojećim okolnostima teško može da se predvidi rast potrošnje nafte, što jača pritisak na cene.

BP ima možda jednu od najpesimističnijih projekcija potražnje: u svom najnovijem izveštaju Energy Outlook. Drugi se prognozeri usredsređuju na kratkoročne trendove potražnje, ali je utisak da postoji sve veći konsenzus da se potražnja možda nikada neće oporaviti na nivoe pre pandemije.

Ipak, u Aziji postoji puno ekonomija u usponu koje ne postaju zelene, jer to trenutno ne mogu sebi da dozvole i dok je nafta jeftina, kupovaće je da bi podstakli privredni oporavak.

U junu je Rystad Energy predvideo produbljivanje naftnog deficita, a Goldman Sachs je prošlog meseca rekao da očekuje da će manjak ponude nafte dostići 3 miliona bd do kraja ove godine. UBS takođe očekuje nestašicu i više cene.

Goldman: Biden donosi rast cena nafte

NJUJORK - Uobičajena je pretpostavka da bi administracija pod komandom demokratskog kandidata za predsednika SAD, Joe-a Bidena bila negativna za naftnu industriju zbog naklonosti prema čistoj energiji i tome podređenoj regulativi.

Međutim, finansijski investicioni kolos Goldman Sachs kaže da bi pobjeda Bidena podstakla rast cena nafte, jer bi uvećala troškove, a samim tim i smanjila proizvodnju nafte iz američkih škriljaca, uključujući blokiranje bušenja na federalnim zemljištima, piše u utorak [OilPrice.com](https://www.oilprice.com).

